

at det iøvrigt fulgte af sig selv, at, hvad enten denne Bestemmelse blev vedtagen eller ikke, vilde Loven udfomne, og det forekommer mig netop, at, naar denne Bestemmelse, som det er blevet accentueret, i og for sig har meget ringe praktisk Betydning, saa er det saa meget lettere for dette Thing at stemme Bestemmelsen ud eller at ændre den. Jeg tvivler ikke paa, at Folkethinget vil odtage en saadan Forandring. Jeg skal derfor meget tilraade, at Loven forandres, selv om ikke paa andre Omraader, saa paa dette Punkt. Det vil ikke medføre nogen væsentlig Forlængelse af Samlingen. Saavidt jeg kan se, behøver Samlingen ikke at forlænges mere end en eneste Dag, for at en saadan Forandring kan blive gennemført.

Agelsen: Det maatte maaste være mig tilladt at gjøre en kort Bemærkning med Hensyn til den Bestemmelse, som den ærede sidste Laler omhandlede. Jeg kan ikke dele de Betæneligheder, som baade fra hans Side idag og fra andre Landsthingsmænds Side igaar ere blevne udtalte med Hensyn til denne Bestemmelse, og jeg tror, at jeg i dette Punkt er i Overensstemmelse med den høitærede Indenrigsminister, efter hvad han yttrede igaar. Den ærede 1ste Landsthingsmand for 10de Kreds (Sjæsen) yttrede igaar, at Domstolen vistnok vilde komme i nogen Forlegenhed ved at anvende denne Bestemmelse i saadanne Tilfælde, hvor der i Kontrakten indeholdes en klar og utvilsom Bestemmelse om, at Brugeren skal bære alle Skatter og offentlige Byrder. Saa vidt jeg forstod ham, yttrede han endog saa tvivl om, hvorvidt ikke Domstolene vilde være nødt til paa Grund af saadanne kontraktmæssige Bestemmelser at tilfidesætte den Fordelingsnorm, som er fastsat i Slutningen af § 5. Jeg for mit Vedkommende har ikke nogen tvivl om, hvorledes Domstolene ville stille sig i Tilfælde af, at dette Spørgsmaal blev Gjenstand for Retstrætte. Jeg tvivler ikke om, at Domstolene vilde anse Lovens Fordeling med Hensyn til denne Udgift for ubetinget afgjørende og bindende, saaledes at den Regel, som mulig fandtes i Kontrakten, ikke vilde finde nogen Anvendelse paa dette Tilfælde. Den ærede sidste Laler og hans Sidemand (Breinholt), som havde Ordet igaar, yttrede principielle Betæneligheder med Hensyn til denne Bestemmelse, og den ærede sidste Laler brugte endog saa det Udtryk, at en saadan Bestemmelse maatte siges at gribe forstyrrende ind i det formuereliggende Forhold mellem Mand og Mand. Jeg for mit Vedkommende kan ikke forstaa de Betæneligheder, de i saa Henseende have. Jeg maa for det Første henlede Opmærksomheden paa, at, forelaa her fra Lovgivningsmagtens Side et utilstedeligt Indgreb i det formuereliggende Forhold mellem Mand og Mand, vilde den Berægtning jo ogsaa ramme Loven af 26de Mai 1868 i ganske særlig Grad.

I dens § 4 har man nemlig en ganske tilsvarende Bestemmelse, idet de Bidrag, som fra Amtspartitionsfondens Side skulle erlægges til Afholdelse af Expropriationsudgifter, lignes paa Særskortet, og det bestemmes da i denne Paragraf, at „Særskortsbidraget udredes, hvor Jord af Eieren er overdraget Andre til Brug, med Halvdelen af Eieren og Halvdelen af Brugeren uden Hensyn til, hvad det i vedkommende Kontrakter maatte være bestemt om Udredelsen af Skatter og Afgifter til Stat og Kommune.“ Jeg kan ikke skjønne, at der er nogen virkelig Besensforskjel mellem det Bidrag, som omtales i det foreliggende Lovforslags § 5, og det Bidrag, som nævnes i Loven af 26de Mai 1868, hvilken Bestemmelse der jo nu i Lovforslagets § 6 er givet en udvidet Anvendelse med Hensyn til Expropriationsudgifter. Jeg skal indrømme ærede Talere, at, hvis en Lovbestemmelse indeholdt, at, naar Bidrag til Amtspartitionsfonden overstige et vist Beløb, skulde dette Overflud fordeles lige mellem Brugere og Eier uden Hensyn til bestaaende Kontrakter, vilde det være et utilstedeligt Indgreb fra Lovgivningens Side paa det formuereliggende Omraade; men det vil jo dog let skjønnes, at de Bidrag, hvorom der her er Spørgsmaal, have en ganske anden Karakter end hvor der er Tale om en Forhøjelse i Særskortsbidraget paa Grund af stigende Udgifter i Almindelighed. Det kan jo ikke negtes, at de Bidrag, som der er Tale om baade i Loven af 1868 og i Lovforslagets § 5, sidste Stykke, have en eiendommelig, ekstraordinær uforudsigelig Karakter, og det forekommer mig at maatte være et tilstrækkeligt Motiv til at behandle saadanne Bidrag paa anden Maade end ellers de almindelige Skatter og Byrder, selv om disse senere maatte blive Gjenstand for nogen Forhøjelse. I den Henseende vil jeg henlede Opmærksomheden paa, at vor Lovgivning indeholder adskillige Exempler paa, at der saaledes med Hensyn til nye, ekstraordinære Udgifter er blevet truffet en Bestemmelse om Fordeling mellem Eier og Brugere, som afviger fra, hvad der maatte være bestemt i vedkommende Kontrakter. Jeg skal henvisne de Herre til Lov om Udvævning af Særskortsskjælden af 20de Juni 1850 baade dens § 9 og § 19, og jeg tror, at man vil være istand til at paavise endnu flere Exempler. Der er altsaa efter mit Skjøn en saa væsentlig Forskjel mellem de Bidrag, som ere Gjenstand for Regulering dels i Loven af 26de Mai 1868 og dels i det foreliggende Lovforslags § 5 og almindelige Skatter og Afgifter, at det ikke paa nogen Maade kan siges at være et utilstedeligt Indgreb paa det privatretlige Omraade, om Loven foreskriver en vis bestemt Fordelingsnorm mellem Eier og Brugere. Den Rante, som jo ligger til Grund for Loven af 1868 og for Bestemmelsen i § 6 med Hensyn til Expropriationsudgifterne og for Bestemmelsen om